

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Vtrùm in damnatis reperiatur Fides.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

impedit quo minus res illa credatur Fide divinâ. Unde à fortiori in beatis dari divinitus potest habitus Fidei.

XIII. Probabilius est, amisso in patriâ habitu Fidei, manere habitum piâ affectionis. Quæres, Utrum in beatis maneat habitus piâ affectionis? Negat P. Granado hic, tract. 13. Sect. 1. num. 4. Coninck Disp. 17. num. 43. & alii. Probabilius tamen est piâ affectionis habitum in cœlo manere, tum ad actus aliquos conditionatos eliciendos, ut, Si Deus me juberet credere, crederem: tum etiam ad actum gaudii de assensu Fidei in hac vitâ seu viâ olim habito: qui actus quamvis produci possunt ab habitu charitatis, si quis nimirum eos elicit præcisè quia Fides placet Deo, possunt nihilominus elici ex affectu erga honestatem, quæ relucet in credendo, hic autem affectus propriè spectat ad habitum piâ affectionis. Hanc itaque sententiam tenet Suarez hic, Disp. 6. Sect. 9. num. 7. quoad actum illum conditionatum: & quoad habitum Disp. 7. Sect. 5. num. 4. Hurtado Disp. 29. Sect. 2. §. 11. & alii.

SECTIO TERTIA.

Vtrum in damnatis reperiatur Fides.

I. DE potentia Dei absolutâ posse in damnatis dari tam habitum quam actum Fidei infusâ, nulli dubium est, cum Fides peccato mortali non repugnet, nec cum statu damnationis essentiali habeat impossibilitatem. Sermo itaque in præsentem solum est de potentia ordinariâ, & utrum de facto in damnatis & dæmone deatur actus vel habitus Fidei infusâ.

II. Prima sententia affirmat, Fidem etiam infusam in damnatis reperiri, si eam in hac vitâ habuerint: ita Durandus in 3. dist. 23. q. 9. idem docere videtur Halensis 3. p. quæst. 64. membro primo, quam etiam sententiam tradere videtur Magister in 3. Dist. 23. quæst. 9. §. 4. & ex recentioribus probabilem eam existimat Valentia & Salmeron, hic Disp. 3. in Epistolam Jacobi, ille Tomo tertio, Disp. 1. quæst. 5. punct. 2. Idem docet P. Justinianus in illum locum Divi Jacobi. Fundatur hæc sententia in illo Jacobi 2. vers. 19. dæmones credunt, & contremiscunt, ubi loqui videtur Apostolus de actu Fidei infusâ, alioqui invalida foret ejus argumentatio, hoc enim exemplo utitur ad probandum, Fidem, etiam infusam, non sufficere ad justificationem & salutem, cum, inquit, dæmones credant, qui nihilominus in peccato persistunt & damnatione.

III. Contraria tamen sententia planè est tenenda, nempe nec in hominibus damnatis, nec dæmonibus reperiri actum aut habitum Fidei infusâ, nec de potentia ordinariâ reperiri in iis posse, licet possint de potentia absolutâ, ut dictum est numero primo. Hæc est expressa mens S. Thomæ hic, quæst. 5. art. 2. Cæretani ibidem, Sancti Bonaventuræ in 3. dist. 25. art. 2. quæst. 3. Gabriëlis quæst. 2. art. 3. tenet etiam Suarez hic, Disp. 6. Sect. 9. num. 9. & Disp. 7. Sect. 5. Bannez hic, quæst. 5. art. 2. dub. 1. dicens contrariam sententiam esse periculosa, & errori proximam. Turrianus hic, Disp. 43. dub. 3. Hurtado hic, Disp. 59. Sect. 2. qui tamen contrariam opinionem affirmat non esse censurâ dignam.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

nam. Eandem sententiam tenet Lorca Disp. 30. num. 4. Granado hic, Tract. 13. Sect. 1. n. 5. & alii.

Probatur primò: Fides siquidem est fundamentum salutis, & ad æternam beatitudinem consequendam ordinatur, utpote quæ est juxta Apostolum sperandarum substantia rerum, quarum prima & præcipua est gloria cælestis: damnati autem cum è cœlo in perpetuum exclusi sint, æternisquæ supplicii addicti, & insuper in statu desperationis versentur, nec consequi beatitudinem, nec eam sperare possunt. Confirmatur: ad Fidem namque, ut in superioribus ostensum est, requiritur piâ affectio, damnati verò nullum piæ & honestum actum habent, aut habere possunt, præsertim cum in malo maximè sint obstinati.

Probatur secundò: Actus Fidei infuse ut eliciatur, requirit auxilium supernaturale, gratuito à Deo concessum; cum ergo damnati ac dæmones non sint in statu misericordiæ, sed pœnæ & vindictæ, nec gratiæ ac justificationis, ad quam obtinendam, ut diximus, Fides ordinatur, capaces, non est cur Deus auxilium hoc supernaturale iis largiatur. Multo minùs conservabit in damnatis Deus habitum supernaturalem Fidei, sed eum tollet, juxta illud Lucæ 19. vers. 26. Et quod habet auferetur ab eo: cui consonat illud Divi Dionysii de Divinis nominibus, cap. 4. ubi ait cavere damnatos omnibus divinis donis. Unde dicit Christus, sanctum non dari canibus, nec margaritas projici ante porcos. Quare licet in hac vitâ Fidei habitus non auferatur nisi ratione infidelitatis, in inferno tamen auferatur à damnatis ratione status, licet multi ex iis actum infidelitatis nunquam elicerint.

Objicies primò illud Jacobi 2. vers. 19. dæmones credunt, & contremiscunt, quod Apostoli dictum contrariæ sententiæ auctores contendunt intelligi debere de Fide supernaturali, & infusâ, ut numero primo dictum est. Respondetur primò cum Suarez hic, Disp. 6. Sect. 9. sine, actus illos Fidei in dæmonibus non esse liberos, sed coactos, ut postea declarabitur, nec ad sui productionem requirere piâ affectionem, sicquæ esse naturales, non infusos. Ad illud verò Apostoli dico, solum scriptum ab eo hoc fuisse contra illius temporis hæreticos, qui Fidem sine operibus dicebant sufficere ad salutem, nec de modo credendi cura ipsis erat, sive supernaturalis esset, sive naturalis, libera vel necessaria, sed tantum de rebus creditis. Fidem proinde, quæ ea cunque esset, modò firma foret & sine hæsitatione, ad justificationem, æternæque vitæ adeptionem sufficientem esse aserebant. Illos itaque exemplo dæmonum refellit S. Jacobus, hi siquidem Fidem habent, per eam tamen nec justificantur, nec consequuntur salutem, nec eam unquam consequuntur, aut consequi possunt.

Secundò dici potest, scòpum Apostoli hoc loco fuisse ostendere Fidem sine operibus esse mortuam, hoc autem probat per Fidem illam dæmonum, quam omnes norunt esse mortuam, quia est infructuosa; si ergo, inquit S. Jacobus, Fides tua sit sine operibus, non est magis viva nec fructuosa, quam Fides dæmonum, qualiscunque demum hæc eorum Fides sit, libera an necessaria; nec enim, juxta Divum Jacobum, inde Fides est viva, quòd sit libera, sed quòd ex eâ bona opera procedant, sicut fructus ex arbore, & propterea Fides dæmonum, ut docet Apostolus, est mortua, quia nulli ex eâ bonorum operum fructus

IV. Damnati cum in statu damnationis & desperationis sint, nec consequi beatitudinem nec eam sperare possunt.

V. Damnati sunt in statu pœnæ & vindictæ, nec ullam Dei misericordiam merentur.

Damnati & homines damnati, ratione status privantur donis supernaturalibus.

VI. Quo pacto intelligendum sit dictum illud: dæmones credunt, & contremiscunt.

Sui temporis hæreticos refellit hic S. Jacobus.

VII. Intentum Apostoli est ostendere Fidem sine operibus esse mortuam.

Hæc ostendit ex Fide in dæmonibus reperiri.

TOM. II.

fructus enascuntur. Fidem verò sine operibus esse mortuam, aliis rationibus ibidem ulterius ostendit.

VIII. Fides damnatum est naturalis, & necessaria.

Quæres, qualifnam sit hæc Fides, quam in damnationibus reperiri affirmat Apostolus? Respondetur imprimis esse naturalem, ex naturali Dei revelatione ipsis factâ ortam. Deinde non est libera, sed necessaria & coacta; ad quam proinde eliciendam nullus prærequiritur actus voluntatis, nec pia affectio. Variis autem modis contingit hæc necessitas; primò enim evidenter evidentiâ in attestante sciunt se propter sua peccata esse ad æterna illa supplicia damnatos, Deo nimirum hoc iis ita revelante, ut nec de revelatione ipsâ, nec de re revelatâ dubitare possint. Unde Fides, quam habent dæmones & damnati, non est propriè Fides, sed scientia in attestante, quæ tamen, ut supra vidimus, cum sit per motivum extrinsecum, propter testimonium scilicet loquentis, vocatur Fides. Eodem etiam modo evidenter sciunt futuram hominum resurrectionem, & iudicium universale, sequæ post illud perpetuò conclusum iri in inferno. Hæc verò & alia, de quibus in fine numeri sequentis, sive à Deo ipsis immediatè revelentur, sive per Angelos, sciunt certissimè ita se habere, & ex his revelationibus evidenter ac necessariò deducunt, cum certò sciunt sanctos Angelos mentiri non posse.

Est etiam evidens in attestante, & non requiritur piâ affectionem.

IX.

Satisfit duobus locis Angelici Doctores, quibus statueretur videtur Fidem in damnatis.

Objicies secundo Sanctum Thomam 2. 2. quæst. 18. art. 3. ad secundum, ubi hanc inter Fidem & Spem differentiam constituit, quod Spes in damnatis non maneat, maneat autem Fides. Respondetur solum velle Sanctum Doctorem manere in damnatis Fidem naturalem, cum in illis nulla omnino Spes maneat, nec supernaturalis nec naturalis. Neque etiam obstat quod Sanctus Thomas 1. parte, quæst. 64. art. 1. corpore dicit, nempe cognitionem, quæ est per gratiam, & in speculatione sita est, non esse penitus à malis angelis ablatam. Respondetur enim cognitionem illam per gratiam non capi à Sancto Doctore pro notitiâ supernaturali, seu actu ex gratiâ & auxilio supernaturali elicitò, sed objectivè, id est, pro notitiâ de objectis seu mysteriis supra naturam, quæ ipsis omnino gratitudò, & hoc sensu per gratiam, seu ex gratiâ revelantur, quæ naturali lumine assequi per se nunquam potuissent, ea tamen jam actu naturali post revelationem cognoscunt. Nonnulla etiam, quæ Deus facere decrevit, ipsis à Sanctis Angelis Dei permisso communicantur, & hæc etiam dici possunt cognosci per gratiam, quia eorum notitiâ ipsis naturaliter non debetur.

Quid hoc loco sit iuxta D. Thomam cognitio per gratiam.

X.

Quamvis in damnatis manent character, non tamen manent Fides.

Objicies tertio: Manet in damnatis Character, qui secundum communem Theologorum sententiam est quid supernaturale, ergo in iis reperiri similiter poterit Fides. Negatur tamen consequentia: obstat enim tum actui tum habitui Fidei status damnationis, ut hæc Sectione declaratum est. Deinde Fides est donum longè præstantissimum, & non dandum canibus; character verò, quamvis sit quid supernaturale, est tamen inferioris ordinis, & quid merè mortuum, manetque non ad ornatum, sed ad ignominiam, & confusionem damnatorum, eosque, qui illo insigniti sunt, summæ arguit ingratitude. Manet in super in damnatis character ad fideles ab infidelibus distinguendos.

XI.

Omnium objectorum

Ad varia itaque objecta modo dicto credenda necessitantur dæmones: existimo nihilominus eos non necessariò credere omnia, habent enim

etiamnum species memorativas diversarum rerum, quæ obscurè iis cum motivis credibilitatis in viâ proponebantur, quæque moralem tantum certitudinem pariunt, non evidentiâ: quantumvis namque motiva, eorumque vim penetrent, cum tamen hæc moraliter solum, non metaphysicè cum rebus revelatis connectantur, non possunt eos necessitare, seu cogere ad assensum. Hoc tamen non obstantè arbitror eos de his objectis non habere Fidem, etiam naturalem; ex perverissimâ enim voluntate, summòque in Deum odio credere ei nolunt, nisi ubi per evidentiâ coguntur, nec actum Fidei ob illius auctoritatem elicere, etiam si sibi invicem fallacissimis, ac mendacissimis, nullâque Fide dignis, adhibere Fidem velint.

Fides non habet dæmones evidentiâ in attestante.

SECTIO QUARTA.

Annotantur quedam circa augmentum Fidei.

FIDEM majorem in uno esse quàm in alio indubitatum est, idque tum ex parte objecti, tum subjecti. Major, inquam, est Fides ex parte objecti, non formalis primarij; hoc enim est prima veritas, una & simplicissima, quæ proinde eadem indivisibilis est in omni actu Fidei. Major itaque est Fides in uno quàm in alio ex parte objecti materialis, quatenus nimirum Fides in uno ad plura, saltem explicitè extenditur quàm in alio, sicque ipse Fides est major extensivè quàm sit Fides hujus, cum ille plurium objectorum, seu mysteriorum Fidei habeat cognitionem explicitam.

I. Fides major in uno est quàm in alio, id est, ex parte objecti & subjecti.

Fides etiam, ut dixi, major est ex parte subjecti, idque tum ex parte intellectus, tum voluntatis: ex parte voluntatis, dum quis promptius, majorèque cum devotione se ad credendum applicat: ex parte verò intellectus, dum majore cum firmitate quis objectis creditis adhæret, magisque immobiliter, quod exinde colligitur, quia difficilius ab assensu iis præbendo dimoveatur: sicut quamvis omnes qui vero actu charitatis Deum amant, eum diligant super omnia, alius tamen alio firmitus hoc sensu cum amare arguitur, dum gravissimis etiam tentationibus appetitus, ab ejus amore non desistit, cum alius levi etiam tentationi cedat, Deique amorem facile relinquit: quemadmodum firmiores agere radices censetur arbor, quæ maximâ ventorum vi extirpari nequit, quàm quæ levi flatu dejicitur. Videatur S. Thomas 2. 2. quæst. 5. art. 4. ubi S. Doctor rem hanc optimè declarat.

II. Fides ex parte subjecti major est tum in intellectu, tum in voluntate.

Si quis verò ulterius quærat unde hæc major firmitas assensus Fidei in uno quàm in alio proveniat: ex duobus præcipuè capitibus hoc potest contingere, primò ex simplicitate credentis, qui cum non adeo perspicacis interdum sit ingenij, argumentorum ac rationum vim quæ Fidei mysteria apparenter impugnant, non ita penetrat, ex quo fit, ut sophismatum illorum subtilitate, & apparente efficaciâ non moveatur, sed quo simplicius, eo confidentius incedat, & in Ecclesia, ducis infallibilis auctoritate recumbens, argutias illas ac technas in hominum perniciem inactas, feliciter declinet.

Firmius creditur qui diffidit à viâ de divinitate.

III. Expluribus capitibus potest hæc major firmitas in uno quàm in alio.

Secundò econtrariò hæc major firmitas Fidei provenire in quibusdam solet ex præstantiâ intellectus.

IV.